

European Securities and
Markets Authority

Iránymutatások

**Iránymutatások az összetett adósságinstrumentumokról és a
strukturált betétekről**

Tartalomjegyzék

I.	Hatály.....	3
II.	Hivatkozások, rövidítések és fogalommeghatározások	3
III.	Cél.....	4
IV.	Megfelelés és beszámolási kötelezettségek	5
V.	Iránymutatások.....	5
V.I	Beágyazott származékos terméket tartalmazó adósságinstrumentumok.....	5
V.II	Adósságinstrumentumok, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik az ügyfél számára az azokhoz kapcsolódó kockázatok felmérését	6
V.III	Strukturált betétek, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik, hogy az ügyfél felmérje a megtérülési kockázatot.....	7
V.IV	Strukturált betétek, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik, hogy az ügyfél felmérje a termék lejárat előtti eladásának költségeit	7
V.V	Példák.....	8
VI.	Táblázat – Példák felsorolása a teljesség igénye nélkül.....	9

I. Hatály

Személyi hatály

1. Ezek az iránymutatások a következőkre alkalmazandók:
 - a. illetékes hatóságok, valamint
 - b. vállalkozások.

Tárgyi hatály

2. Ezek az iránymutatások a 2014/65/EU irányelv (MiFID II) 25. cikke (4) bekezdésének vonatkozásában alkalmazandók.

Időbeli hatály

3. Ezek az iránymutatások 2017. január 3-tól alkalmazandók.

II. Hivatkozások, rövidítések és fogalommeghatározások

Jogszabályi hivatkozások

<i>AIFMD</i>	Az Európai Parlament és a Tanács 2011. június 8-i 2011/16/EU irányelve az alternatívbefektetésialapkezelőkről, valamint a 2003/41/EK és a 2009/65/EK irányelv, továbbá az 1060/2009/EK és az 1095/2010/EU rendelet módosításáról.
<i>ESMA-rendelet:</i>	Az Európai Parlament és a Tanács 2010. november 24-i 1095/2010/EU rendelete az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről.
<i>MiFID</i>	Az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 21-i 2004/39/EK irányelve a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv, és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről.
<i>MiFID II</i>	Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 2014/65/EU irányelve a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU

irányelv módosításáról (átdolgozott szöveg).

Rövidítések

<i>ABAK</i>	alternatív befektetési alap-kezelő
<i>IH</i>	illetékes hatóság
<i>KD</i>	konzultációs dokumentum
<i>EB</i>	Európai Bizottság
<i>EU</i>	Európai Unió
<i>ESMA</i>	Európai Értékpapír-piaci Hatóság
<i>MiFID</i>	a pénzügyi eszközök piacairól szóló irányelv

Fogalommeghatározások

4. Eltérő rendelkezés hiányában ezek az iránymutatások a MiFID II-ben használt kifejezéseket azzal egyező módon értelmezik. Ezen túlmenően a következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

Vállalkozások befektetési vállalkozások (a MiFID II 4. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározottak szerint), hitelintézetek (a MiFID II 4. cikke (1) bekezdésének 27. pontjában meghatározottak szerint), amennyiben befektetési szolgáltatásokat nyújtanak, valamint külső ABAK-k, amennyiben nem alaptervekenységhez tartozó szolgáltatásokat nyújtanak (az AIFMD 6. cikke (4) bekezdése a) és b) pontjának értelmében).

Adósságinstrumentumok kötvények, az értékpapírosított adósság más formái, valamint pénzügyi eszközök.

III. Cél

5. A jelen iránymutatások célja a következők értékeléséhez szükséges kritériumok meghatározása: i. olyan adósságinstrumentumok, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik az ügyfél számára az azokhoz kapcsolódó kockázatok felmérését, valamint ii. olyan strukturált betétek, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik, hogy az ügyfél felmérje a megtérülési kockázatot vagy a termék lejárat előtti eladásának költségeit.

6. Az iránymutatások pontosítják továbbá a beágyazott származékos termékek fogalmát annak érdekében, hogy általános keretet biztosítsanak a MiFID II 25. cikke (4) bekezdése a) pontjának az adósságinstrumentumok tekintetében történő alkalmazásához.
7. Az ESMA várakozásai szerint ezek az iránymutatások fokozzák majd a befektetők védelmét, továbbá előmozdítják az „összetett”, illetve „nem összetett” pénzügyi instrumentumok, illetve a strukturált betétek osztályozásának nagyobb mértékű konvergenciáját a MiFID II 25. cikkének (3) és (4) bekezdése szerinti megfeleléségi értékelés, illetve kizárólag végrehajtási jellegű szolgáltatások tekintetében.

IV. Megfelelés és beszámolási kötelezettségek

Az iránymutatások jogállása

8. Ez a dokumentum az ESMA-rendelet 16. cikke alapján kiadott iránymutatásokat tartalmaz. Az ESMA-rendelet 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban az illetékes hatóságoknak és a pénzügyi szereplőknek minden erőfeszítést meg kell tenniük azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
9. Az iránymutatások hatálya alá tartozó illetékes hatóságoknak úgy kell betartaniuk azok rendelkezéseit, hogy saját felügyeleti gyakorlataik részévé teszik azokat, ideértve azon eseteket is, amikor a dokumentum adott iránymutatásainak címzettjei elsősorban a pénzügyi piacok szereplői.

Adatszolgáltatási követelmények

10. Az iránymutatások hatálya alá tartozó egyes illetékes hatóságok az ESMA általi közzététel időpontjától számított két hónapon belül kötelesek értesíteni az ESMA-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni a jelen iránymutatásoknak – és ha nem, a meg nem felelés indokairól – a complexproducts1787@esma.europa.eu címen. Amennyiben e határidőn belül nem érkezik válasz, úgy tekintik, hogy az illetékes hatóság nem felel meg az iránymutatásoknak. Az értesítésekhez használandó sablon az ESMA weboldalán található.
11. Az iránymutatások hatálya alá tartozó vállalkozások nem kötelesek jelentést küldeni arról, hogy megfelelnek-e az iránymutatásoknak.

V. Iránymutatások

V.I Beágyazott származékos terméket tartalmazó adósságinstrumentumok

12. A MiFID II 25. cikke (4) bekezdése a) pontja ii. és iii. alpontjának alkalmazásában a beágyazott származékos termék alatt egy adott adósságinstrumentum olyan alkotóeleme értendő, amely az adott instrumentumból egyébként származó

pénzforgalom egy részét vagy egészét egy vagy több meghatározott változónak megfelelően módosítja.

V.II Adósságinstrumentumok, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik az ügyfél számára az azokhoz kapcsolódó kockázatok felmérését

13. A MiFID II 25. cikke (4) bekezdése a) pontja ii. és iii. alpontjának alkalmazásában többek között a következők tekintendők olyan adósságinstrumentumoknak, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik az ügyfél számára az azokhoz kapcsolódó kockázatok felmérését:

- a) Adósságinstrumentumok, amelyek hozama eszközök egy meghatározott csoportjának teljesítményétől függ: Az ebbe a kategóriába tartozó adósságinstrumentumok hozama vagy teljesítménye az azok alapjául szolgáló eszközcsoport eszközei által generált – akár rögzített, akár változó – követelésektől függ.
- b) Adósságinstrumentumok, amelyek hozama másokkal szemben fennálló adósság visszafizetésének alárendelt: Az ebbe a kategóriába tartozó adósságinstrumentumok szerkezetéből adódóan az azok kibocsátója általi nemteljesítés esetén az előre sorolt adósságinstrumentumok jogosultjai elsőbbségi hozzáférést élveznek a kibocsátó eszközeihez az alárendelt adósságinstrumentum jogosultjaival szemben.
- c) Adósságinstrumentumok, amelyek kibocsátója szabadon módosíthatja az instrumentumhoz kapcsolódó pénzforgalmat: Az ebbe a kategóriába tartozó adósságinstrumentumok szerkezetéből adódóan a várt bevételi pénzáram vagy tőketörlesztés a kibocsátó által szabadon meghatározott változóktól függ.
- d) Konkrét visszaváltási vagy lejáratosi idő nélküli adósságinstrumentumok: Az ebbe a kategóriába tartozó adósságinstrumentumok szerkezetükből adódóan nem rendelkeznek konkrét lejáratosi idővel, ezért jellemzően nem kerül sor a befektetett tőkeösszeg visszafizetésére.
- e) Szokatlan vagy kevéssé ismert mögöttes feltételekkel rendelkező adósságinstrumentumok: Az ebbe a kategóriába tartozó adósságinstrumentumok szerkezetéből adódóan a várt bevételi pénzáram vagy tőketörlesztés az átlagos lakossági befektető számára szokatlan vagy kevéssé ismert változóktól függ.
- f) Adósságinstrumentumok, amelyek hozamát összetett mechanizmusokkal határozzák meg vagy számítják ki: Az ebbe a kategóriába tartozó adósságinstrumentumok szerkezetéből adódóan a várt bevételi pénzáram gyakran és/vagy számottevően változhat az instrumentum futamideje alatti különböző időpontokban, aminek oka vagy bizonyos, előre meghatározott küszöbfeltételek teljesülése, vagy bizonyos időpontok elérése.

- g) Adósságinstrumentumok, amelyek szerkezetüknél fogva nem feltétlenül biztosítják a teljes tőkeösszeg visszafizetését: Az ebbe a kategóriába tartozó adósságinstrumentumok olyan szerkezettel rendelkeznek vagy olyan mechanizmustól függenek, amely bizonyos körülmények között a tőkeösszeg részleges visszafizetését (vagy visszafizetésének elmaradását) eredményezi.
- h) Különleges célú gazdasági egység (SPV) által kibocsátott adósságinstrumentumok: amennyiben az adósságinstrumentum neve vagy az SPV hivatalos neve megtévesztő lehet a befektetők számára a kibocsátó vagy a kezes kilétét illetően.
- i) Összetett garanciavállalási mechanizmust tartalmazó adósságinstrumentumok: Az ebbe a kategóriába tartozó adósságinstrumentumok tekintetében harmadik fél vállal garanciát, és szerkezetükből adódóan a befektető számára összetett feladatot jelent annak pontos felmérése, hogy a garanciavállalási mechanizmus hogyan befolyásolja a befektetés kockázati kitettségét.
- j) Tőkeáttételi jellemzőkkel rendelkező adósságinstrumentumok: Az ebbe a kategóriába tartozó adósságinstrumentumok szerkezetéből adódóan a befektető oldalán jelentkező hozam vagy veszteség az eredeti befektetés összegének többszöröse lehet.

V.III Strukturált betétek, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik, hogy az ügyfél felmérje a megtérülési kockázatot

14. A MiFID II 25. cikke (4) bekezdése a) pontja v. alpontjának alkalmazásában a következő esetekben áll fenn olyan szerkezet, amely megnehezíti, hogy az ügyfél felmérje a megtérülési kockázatot:

- a) egynél több változó befolyásolja a megtérülést; vagy
- b) a megtérülés és a vonatkozó változó vagy a megtérülés meghatározására, illetve kiszámítására szolgáló mechanizmus között összetett kapcsolat áll fenn; vagy
- c) a megtérülés kiszámításához használt változó szokatlan vagy kevésbé ismert az átlagos lakossági befektető számára; vagy
- d) a szerződés jogot biztosít a hitelintézet számára a megállapodás lejárat előtti egyoldalú felmondására.

V.IV Strukturált betétek, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik, hogy az ügyfél felmérje a termék lejárat előtti eladásának költségeit

15. A MiFID II 25. cikke (4) bekezdése a) pontja v. alpontjának alkalmazásában abban az esetben áll fenn olyan szerkezet, amely megnehezíti, hogy az ügyfél felmérje a termék lejárat előtti eladásának költségeit, ha az eladási költség:

- a) sem rögzített összeg;
- b) sem a megállapodás szerinti időtartam végéig hátralevő minden egyes hónapban (vagy annak részében) fizetendő rögzített összeg;
- c) sem pedig az elhelyezett összegének rögzített százaléka.

V.V Példák

16. A VI. bekezdésben szereplő táblázat a teljesség igénye nélkül példákat sorol fel beágyazott származékos terméket tartalmazó adósságinstrumentumokra, olyan adósságinstrumentumokra, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik az ügyfél számára az azokhoz kapcsolódó kockázatok felmérését, továbbá összetett strukturált betétekre a MiFID II 25. cikke (4) bekezdése a) pontja ii., iii. és v. alpontjának alkalmazásában.

VI. Táblázat – Példák felsorolása a teljesség igénye nélkül

Példák – a teljesség igénye nélkül – beágyazott származékos terméket tartalmazó adósságinstrumentumokra, olyan adósságinstrumentumokra, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik az ügyfél számára az azokhoz kapcsolódó kockázatok felmérését, továbbá összetett strukturált betétekre a MiFID II 25. cikke (4) bekezdése a) pontja ii., iii. és v. alpontjának alkalmazásában¹

INSTRUMENTUM KATEGÓRIÁJA	PÉLDÁK FELSOROLÁSA (A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL)
<p align="center">BEÁGYAZOTT SZÁRMAZÉKOS TERMÉKET TARTALMAZÓ ADÓSSÁGINSTRUMENTUMOK</p>	<p>a) Átváltoztatható és átváltható kötvények.</p> <p>b) Indexált kötvények és turbo certifikátok.</p> <p>c) Feltételhez kötött átváltható kötvények.</p> <p>d) Visszahívható vagy visszaváltható kötvények.</p> <p>e) Hitelkockázati eseményhez kapcsolt értékpapírok.</p> <p>f) Opciós utalványok.</p>
<p align="center">ADÓSSÁGINSTRUMENTUMOK, AMELYEK SZERKEZETÜKBŐL ADÓDÓAN MEGNEHEZÍTIK AZ ÜGYFÉL SZÁMÁRA A HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ KOCKÁZATOK FELMÉRÉSÉT</p>	<p>a) Adósságinstrumentumok, amelyek hozama eszközök egy meghatározott csoportjának teljesítményétől függ. Példák:</p> <p>eszköfedezetű értékpapírok (ABS) és eszköfedezetű kereskedelmi értékpapírok (ABCP), lakóingatlanra felvett jelzáloghitellel fedezett értékpapírok (RMBS), kereskedelmi jelzálogfedezetű értékpapírok (CMBS), biztosítékalapú hitelkötelezettségek (CDO).</p> <p>b) Adósságinstrumentumok, amelyek hozama másokkal szemben fennálló adósság visszafizetésének alárendelt. Példák:</p>

¹ Egyes példák az adósságinstrumentumok adott „típusait” határozzák meg, míg mások konkrét leírást tartalmaznak. Bizonyos esetekben egy adott pénzügyi instrumentum egyszerre több kategóriába is tartozhat.

	<ul style="list-style-type: none"> - alárendelt követelést megtestesítő instrumentumok; - certifikátok (a MiFIR 2. cikke (1) bekezdésének 27. pontjában meghatározottak szerint). <p>c) Adósságinstrumentumok, amelyek kibocsátója szabadon módosíthatja az instrumentumhoz kapcsolódó pénzforgalmat.</p> <p>d) Konkrét visszaváltási vagy lejáratási idő nélküli adósságinstrumentumok. Példák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - örökjáradék-kötvények. <p>e) Szokatlan vagy kevésbé ismert mögöttes feltételekkel rendelkező adósságinstrumentumok. Példák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - olyan mögöttes tényezőkre hivatkozó adósságinstrumentumok, mint a nem nyilvános referenciaértékek, a szintetikus indexek, szűk piaci szegmensek, erősen technikai jellegű mérőszámok (például áringadozások, valamint változók kombinációi); - katasztrófakötvények. <p>f) Adósságinstrumentumok, amelyek hozamát összetett mechanizmusokkal határozzák meg vagy számítják ki. Példák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - olyan adósságinstrumentumok, amelyek szerkezetéből adódóan a várt bevételi pénzáram gyakran és/vagy számottevően változhat az instrumentum futamideje alatti különböző időpontokban, aminek oka vagy bizonyos, előre meghatározott küszöbfeltételek teljesülése, vagy bizonyos időpontok elérése. <p>g) Adósságinstrumentumok, amelyek szerkezetüknél fogva nem feltétlenül biztosítják a teljes tőkeösszeg visszafizetését.</p> <ul style="list-style-type: none"> - hitelezői feltőkésítésre használható adósságinstrumentumok.
--	---

	<p>h) Különleges célú gazdasági egység (SPV) által kibocsátott adósságinstrumentumok, amennyiben az adósságinstrumentum neve vagy az SPV hivatalos neve megtevesztő lehet a befektetők számára a kibocsátó vagy a kezes kilétét illetően.</p> <p>i) Összetett garanciavállalási mechanizmust tartalmazó adósságinstrumentumok. Példák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - olyan garanciavállalási mechanizmust magukban foglaló adósságinstrumentumok, amely esetén a garancia érvényesíthetőségének feltételei a kibocsátó általi nemteljesítésen kívül egy vagy több további feltételtől függenek; - olyan garanciavállalási mechanizmust magukban foglaló adósságinstrumentumok, amely esetén a garancia szintje vagy a garancia érvényesíthetőségének feltételei időben korlátozottak. <p>j) Tőkeáttételes jellemzőkkel rendelkező adósságinstrumentumok.</p>
<p style="text-align: center;">STRUKTURÁLT BETÉTEK, AMELYEK SZERKEZETÜKBŐL ADÓDÓAN MEGNEHEZÍTIK, HOGY AZ ÜGYFÉL FELMÉRJE A MEGTÉRÜLÉSI KOCKÁZATOT</p>	<p>Strukturált betétek, amelyek esetében:</p> <p>a) egynél több változó befolyásolja a megtérülést. Példák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - strukturált betétek, amelyek esetében a hozam fizetéséhez egy meghatározott instrumentum- vagy eszközkosárnak túl kell teljesítenie egy meghatározott referenciaértéket; - strukturált betétek, amelyek esetében a hozamot két vagy több index együttese alapján határozzák meg; <p>b) a megtérülés és a vonatkozó változó vagy a megtérülés meghatározására, illetve kiszámítására szolgáló mechanizmus között összetett kapcsolat áll fenn. Példák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - strukturált betétek, amelyek szerkezetéből adódóan az adott index árszintjének a hozamban való megjelenítésére használt mechanizmus különböző piaci adatpontokat (azaz egy vagy több

	<p>küszöbértéknek teljesülnie kell) vagy több, különböző időpontokban mért indexértéket alkalmaz;</p> <ul style="list-style-type: none"> - strukturált betétek, amelyek szerkezetéből adódóan a tőkenyereség vagy a fizetendő kamat mértéke bizonyos körülmények között nő, illetve csökken; - strukturált betétek, amelyek szerkezetéből adódóan a várt bevételi pénzáram gyakran és/vagy számottevően változhat az instrumentum futamideje alatti különböző időpontokban; <p>c) a megtérülés kiszámításához használt változó kevéssé ismert vagy szokatlan az átlagos lakossági befektető számára. Példák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - strukturált betétek, amelyek esetében a megtérülés szűk piaci szegmenshez, házon belüli indexhez vagy más, nem nyilvános referenciaértékhez, szintetikus indexhez vagy erősen technikai jellegű mérőszámhoz, például az eszközárak ingadozásához kötött; <p>d) a szerződés jogot biztosít a hitelintézetek számára a megállapodás lejárat előtti egyoldalú felmondására.</p>
<p>STRUKTURÁLT BETÉTEK, AMELYEK SZERKEZETÜKBŐL ADÓDÓAN MEGNEHEZÍTIK, HOGY AZ ÜGYFÉL FELMÉRJE A TERMÉK LEJÁRAT ELŐTTI ELADÁSÁNAK KÖLTSÉGEIT</p>	<p>Strukturált betétek, amelyek esetében:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) a lejárat előtti eladást terhelő díj összege nem rögzített. Példák: <ul style="list-style-type: none"> - strukturált betétek, amelyek esetében a lejárat előtti eladás díja változó, vagy meghatározott felső határral rendelkezik (azaz a lejárat előtti eladás esetén legfeljebb 300 euró összegű díjat számítanak fel); - strukturált betétek, amelyek esetében a lejárat előtti eladás díját változó tényező, például kamat alapján számítják; b) a lejárat előtti eladást terhelő díj összege a megállapodás szerinti időtartam végéig hátralevő

	<p>egyes hónapokra nem rögzített. Példák:</p> <ul style="list-style-type: none">- strukturált betétek, amelyek esetében a lejárat előtti eladást változó, vagy meghatározott felső határral rendelkező díj terheli a megállapodás szerinti időtartam végéig hátralevő minden egyes hónapra (azaz a lejárat előtti eladás esetén legfeljebb 50 euró összegű díjat számítanak fel havonta); <p>c) a lejárat előtti eladás díját nem az eredeti befektetett összeg százalékában állapították meg. Példák:</p> <ul style="list-style-type: none">- strukturált betétek, amelyek esetében a lejárat előtti eladás díja legalább a lejárat előtti eladás időpontjáig szerzett megtérülés összegével egyenlő.
--	--